

**СЕМІНАР-ТРЕНІНГ
«ЕКОНОМІЧНЕ ВІДНОВЛЕННЯ: РОЗРОБЛЕННЯ
ПРОЕКТІВ І ПРОГРАМ З РЕГІОНАЛЬНОГО ТА
МІСЦЕВОГО РОЗВИТКУ ШЛЯХОМ ЗАЛУЧЕННЯ
МІЖНАРОДНОЇ ТЕХНІЧНОЇ ДОПОМОГИ»**

31 - 1 листопада 2017 року, м. Дніпро

Що таке проект місцевого розвитку?

- ❑ **Проект** – логічно і хронологічно узгоджений комплекс скоординованих дій, реалізація яких призводить до досягнення певної мети у встановлений термін, із залученням певних людських, матеріальних і фінансових ресурсів.
- ❑ Поточна діяльність не є проектом
- ❑ Проект ≠ ПКД (Сукупність розрахунків та креслень, необхідних для ремонту, зведення споруд, виготовлення машин тощо)
- ❑ «М'які» та «тверді» проекти

Найбільш поширені джерела фінансування проектів місцевого розвитку

- ❑ Місцевий бюджет
- ❑ Державний фонд регіонального розвитку
- ❑ Субвенція на розвиток інфраструктури ОТГ
- ❑ Міжнародна допомога
- ❑ Кредити

Міжнародна допомога

Сутність МД

- допомога від урядів та інших організацій для змін у економічній, соціальній, політичній та екологічній сферах країн, що розвиваються
- на відміну від гуманітарної допомоги, має усувати довгострокові причини бідності та інших соціальних негараздів, а не її короткострокові наслідки
- може надаватись як міжнародними організаціями, так і агенціями країн-донорів
- країнами-реципієнтами переважно виступають країни, що розвиваються, а також країни з перехідною економікою

Формат та форми МД

Формат:

- **двосторонній** – здійснюється в межах угод між країною-донором та країною-реципієнтом
- **багатосторонній** – передбачає об'єднання ресурсів та зусиль кількох донорів, а також включає МД від міжнародних організацій, що фінансуються за рахунок внесків держав-членів

Форми:

- **технологічний грант** – безоплатна передача фінансових засобів, товарів або послуг
- **грант на умовах співфінансування** – передбачає участь одержувача у фінансуванні заходів за проектом МД

- **передача знань** у формі передачі прав інтелектуальної власності, включаючи авторські права, прав на відкриття, винаходи, корисні моделі, промислові зразки, ноу-хау, технології, а також надання консультаційних послуг
- **надання обладнання**, необхідного для забезпечення виконання проектів міжнародного співробітництва
- **надання фінансових ресурсів**, при цьому грошові кошти не надходять безпосередньо в розпорядження реципієнта, а спрямовуються на фінансування заходів в межах реалізації відповідного проекту (програми)

Деякі терміни

- **Грант** (грант) – грошові або інші засоби, що передаються безкоштовно і безповоротно громадянами та юридичними особами (в тому числі іноземними), а також міжнародними організаціями для проведення наукових досліджень, розробки законопроектів, підготовки кадрів та інших цілей на умовах, передбачених грантодавцем.
- **Донором** МД є іноземна держава, уряд та уповноважені урядом іноземної держави органи, іноземні муніципальні органи або міжнародні організації, що надають МД відповідно до міжнародних договорів України.
- **Бенефіціар** - одержувач вигоди, що виникає у результаті реалізації проекту. (Український законодавець називає *Бенефіціарами МД* центральні органи виконавчої влади, Рада міністрів Автономної Республіки Крим, обласні, Київська та Севастопольська міські держадміністрації, інші органи публічної влади, до компетенції яких належить реалізація державної політики у відповідній галузі чи регіоні, де передбачається впровадження проекту).
- **Реципієнтом** МД є резидент (фізична або юридична особа), який безпосередньо одержує МД згідно з проектом.

Переваги та недоліки МД

Переваги

Недоліки

Залучення додаткових ресурсів для виконання стратегічних завдань МЕР	Відсутність єдиних принципів і чітко визначених рамок надання МД
Зменшення навантаження на місцевий бюджет	Обмеженість ресурсів МД у розмірах і термінах використання
Оптимальне поєднання внутрішніх і зовнішніх джерел фінансування	Ізольованість і нескоординованість окремих проектів МД
Розбудова спроможності місцевих фахівців з питань МЕР та міжнародної співпраці	Неспроможність місцевих інституцій забезпечити сталість отриманих результатів після завершення проектів МД

МД в Україні

- МД Україні надається з **1992 року на підставі міжнародних угод** з 15 країнами, Європейським Союзом та понад 20 міжнародними організаціями
- Найбільшими донорами для України були та залишаються США та ЄС. Іншими донорами є Канада, ФРН, Швеція, Швейцарія, Японія, Туреччина, Данія, а також організації системи ООН, Світовий банк, ЄБРР, ОЕСР
- За всі роки співробітництва донорами виділено **понад 9 мільярдів доларів США**
- З 1996 року здійснено державну реєстрацію понад **3 тис. проектів** технічної допомоги

Нормативно-правове забезпечення

МІНІСТЕРСТВО
ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ
І ТОРГІВЛІ УКРАЇНИ
ОФІЦІЙНИЙ ВЕБ-САЙТ

UA | EN

Пошук за змістом

Пошук

Розширений пошук | Пошук за тегами

ПРО МІНІСТЕРСТВО | **ДІЯЛЬНІСТЬ** | ДОКУМЕНТИ | ПРЕС-ЦЕНТР | ЗВЕРНЕННЯ | РЕФОРМА ДЕРЖПІДПРИЄМСТВ | КОНТАКТИ

Головна » Діяльність » Співробітництво з міжнародними фінансовими організаціями та залучення міжнародної технічної допомоги » Міжнародна технічна допомога технічної допомоги

Стратегічне планування та реформування економіки »

Економічна ситуація та макроекономічне прогнозування »

Державна політика в секторах економіки »

Нормативно-правова база з питань технічної допомоги

- 19.01.2015 | 11:16 | Департамент взаємодії з міжнародними фінансовими організаціями та координації міжнародних угод та нормативно-правових актів у сфері міжнародної технічної допомоги
Перелік міжнародних угод та нормативно-правових актів у сфері міжнародної технічної допомоги
- 15.04.2014 | 15:43 | Департамент взаємодії з міжнародними фінансовими організаціями та координації міжнародних угод та нормативно-правових актів у сфері міжнародної технічної допомоги
Зразки документів для отримання адміністративних послуг щодо проектів (програм) міжнародної технічної допомоги

Open Aid Ukraine

Міністерство економічного розвитку і торгівлі України

Офіційний портал координації міжнародної допомоги Україні

Зареєструвати проект

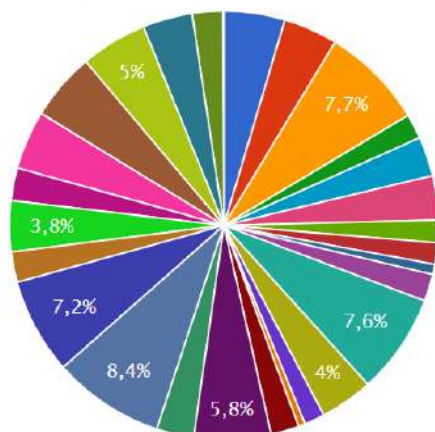
+ Проектна пропозиція ✓ Акредитувати виконавця

En Укр

Про допомогу Реформи Донори Проекти і програми Пропозиції до співпраці Аналітика Події / Новини

Портал працює у тестовому режимі

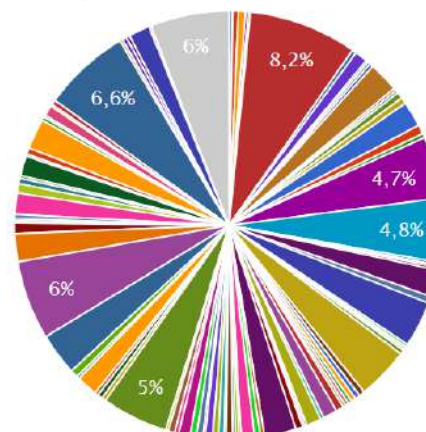
Кількість проектів по регіонах

- Одеська область
- Київ
- Закарпатська область
- Полтавська область
- Житомирська область
- Чернівецька область
- Тернопільська область
- Хмельницька область
- Черкаська область
- Херсонська область
- Національний рівень

▲ 1/3 ▼

Кількість проектів по секторах економіки

- 31164 Аграрна реформа
- Бізнес та інші послуги
- 21012 Послуги громад...
- 41010 Екологічна по...
- 14021 Водопостачан...
- Урядовання та грома...
- е-Урядовання
- 122 Базова охорона...
- 12182 Медична осві...
- Освіта та наука
- 21024 Обслуговуван...

▲ 1/9 ▼

Основні напрями МД

- Підвищення рівня ядерної та радіаційної безпеки, захист держави та громадян. Перетворення об'єкта Укриття на екологічно безпечну систему.
- Удосконалення регуляторної політики, поліпшення інвестиційного клімату, розвиток підприємництва та конкуренції на внутрішньому ринку.
- Розвиток фінансового ринку та банківського сектору.
- Розвиток громадянського суспільства, місцевого самоврядування, забезпечення верховенства права, боротьба з корупцією, підтримка ЗМІ, регіональний розвиток.
- Розвиток сільськогосподарського сектору.
- Охорона здоров'я та соціальний захист населення.
- Розвиток освіти, науки, культури та туризму.

Деякі особливості донорських установ

- Режим конкурсів, або «відкриті двері»
- Аналіз оголошення про конкурс:
 - статус претендентів та їх партнерів
 - країни/регіони
 - види діяльності/пріоритети
 - обсяги фінансування/співфінансування
 - терміни подання заявок та терміни реалізації проектів
- Публічність діяльності, звітність

Рекомендації

- Рішенням виконавчого комітету доречно затверджувати місцеві програми залучення МД і грантових коштів, в яких **визначати першочергові напрями і потреби**
- Розпочати / **активізувати широкий суспільний діалог** з питань залучення до співпраці людей з досвідом підготовки і впровадження проектів (громадські організації, інколи науковці)
- Виконавчий комітет має забезпечити **делегування функцій із залучення МД єдиному виконавцю** – профільному структурному підрозділу або іншій організації, наприклад агенції місцевого розвитку
- Орган або організація, що відповідає за залучення і супровід МД, повинен **запровадити систему регулярного моніторингу** та оцінки результативності проектів МД

РЕГІОНАЛЬНА ПОЛІТИКА ЄС

Регіональна політика ЄС це **стратегічна інвестиційна політика** спрямована на усі регіони країн ЄС.

Регіональна політика має на меті **зменшення диспропорцій розвитку між регіонами ЄС** з метою досягнення збалансованого економічного, соціального та територіального розвитку.

Регіональна політика є виявом **солідарності** країн ЄС - через концентрацію підтримки для **менш розвинутих регіонів**.

	Найвищий	Найнижчий	Відношення
ВРП на особу (% середнього EU-28)	Люксембург 266%	Болгарія 47%	5.7*
Рівень зайнятості (%, вік 20-64)	Швеція 79.8%	Греція 53.2%	1.5

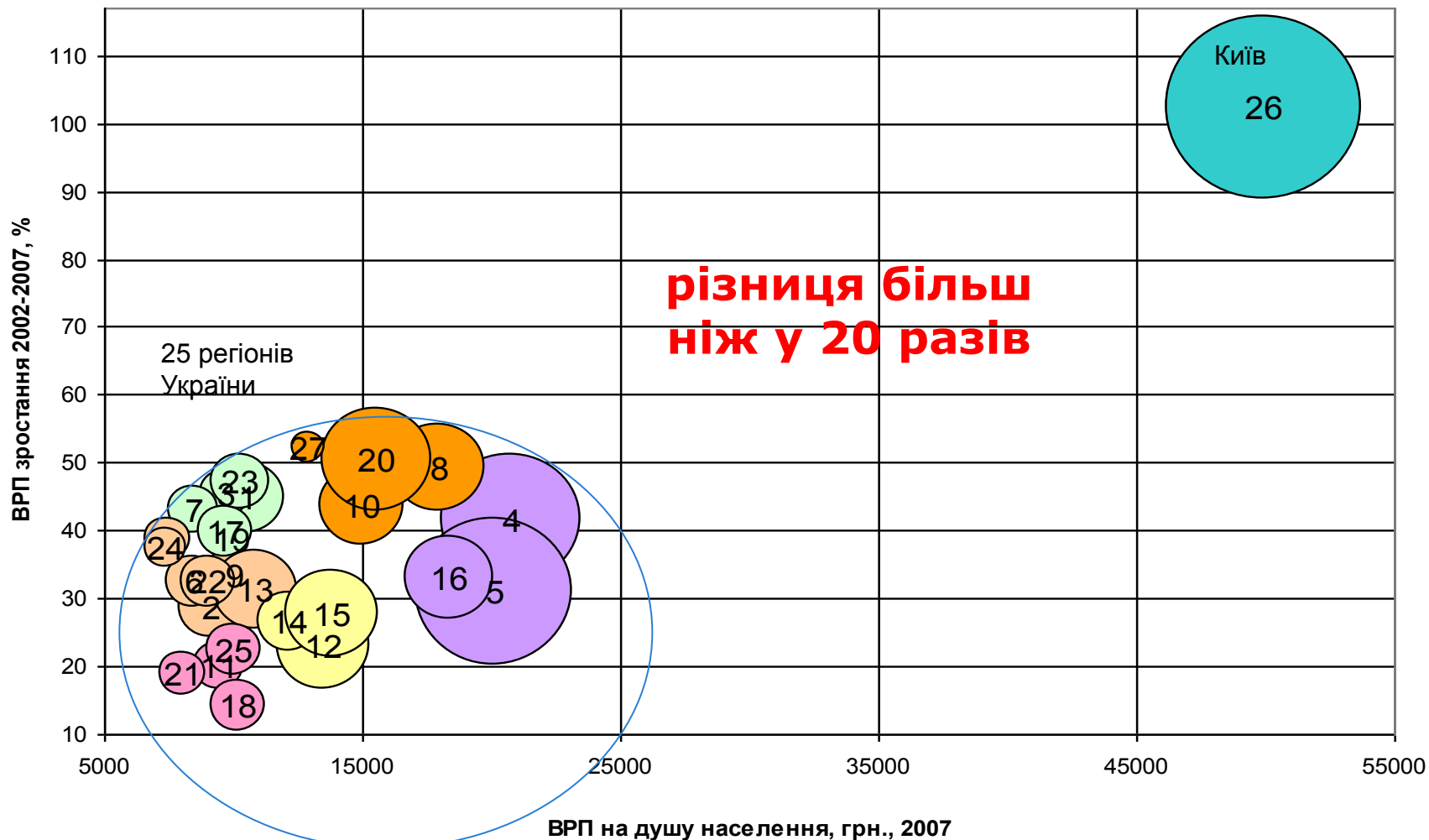
* У США різниця лише у 2.5 рази, а у Японії у 2 рази

Вал

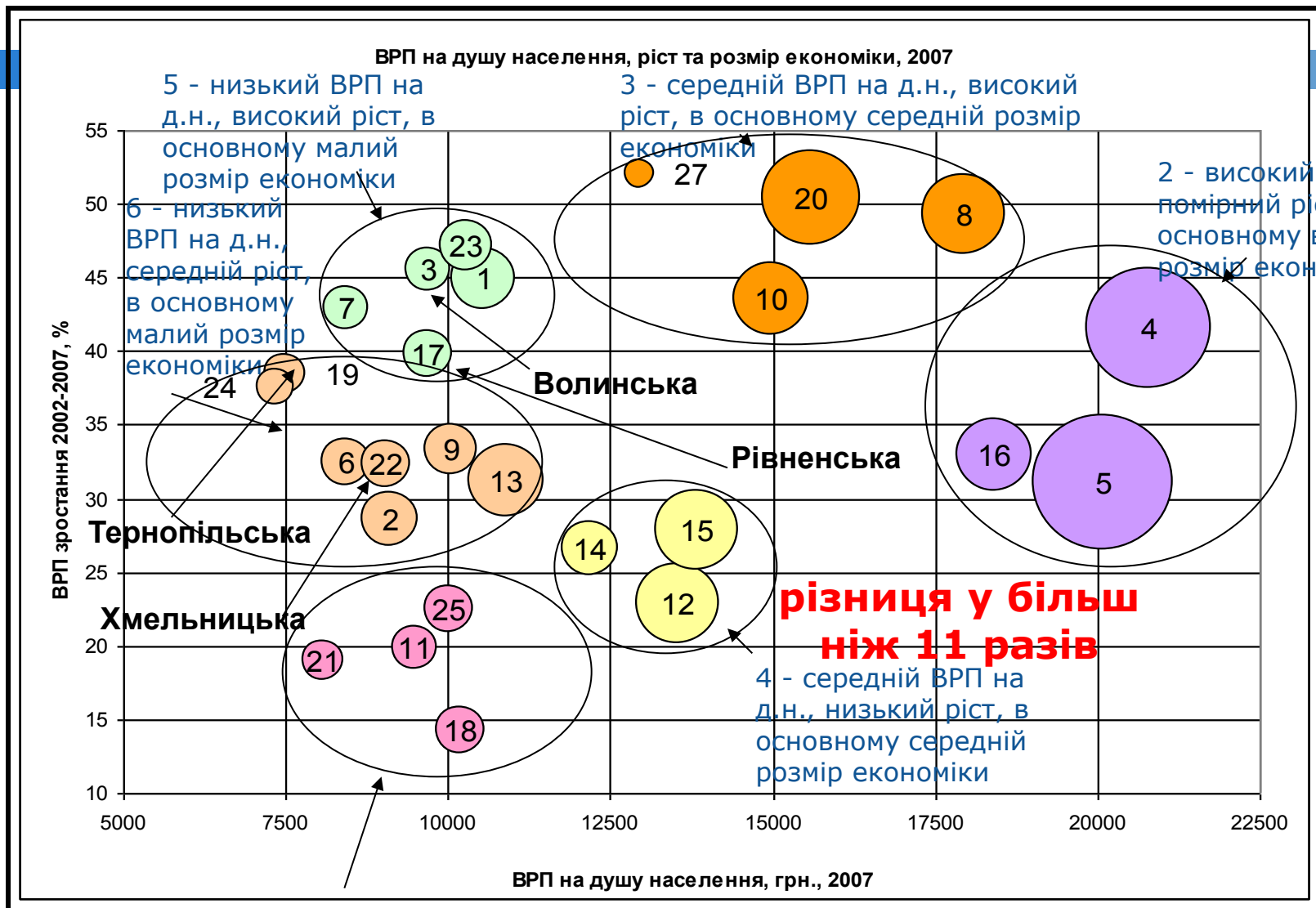
	ВРП на д.н. ЄВРО (номінальний)	ВРП на душу населення у % до середнього по ЄС
ЄС27 – Європейський союз (27 країн)	24 900 (2007) 30100 (2013)	100 %
ЄС25 – Європейський Союз (25 країн)	26 100	105 %
ЄС15 – Європейський Союз (15 країн)	29 200	117 %
Нові країни члени ЄС 12 – Нові країни члени	8 413	34 %
Найбільш розвинуті 10 регіонів ЄС	53 679	216 %
Найбільш розвинуті 20 регіонів ЄС	49 070	197 %
Найменш розвинуті 20 регіонів ЄС	5 063	20 %
Найменш розвинуті 10 регіонів ЄС	4 059	16 %
Найменш розвинутий регіон ЄС (Северозападен) Болгарія	2 600 (2007) 6500 (2013)	10 % (2007) 21 % (2013)
Україна (усі регіони)	2 233 (2007) 1930 (2012)	9 % (2007) 6.4 % (2012)
Київ (місто)	7 225 (2007) 9845 (2012)	29 % (2012) 33 % (2012)
Україна без Києва	1 924 (2007) 1625 (2012)	8 % (2007) 5.4 % (2012)
Найменш розвинутий регіон України (Чернівецька область)	1 064	4 %
9 найбільш розвинутих регіонів України (1/3)	3 058	12 %
9 найменш розвинутих регіонів України (1/3)	1.248	5 %

Диспропорції/ВРП з Києвом

ВРП на душу населення, ріст та розмір економіки, 2007

Диспропорції/ВРП без Києва

7 - низький ВРП на д.н., низький ріст, малий розмір економіки

Що є предметом регіонального розвитку? Що відрізняє регіональний розвиток від локального/місцевого?

1. Зменшення внутрішньо-регіональних диспропорцій розвитку (сільський розвиток)

2. Стимулювання точок зростання і їх відносини з периферією

3. Розвиток мережі малих міст

4. Доступність (право громадян мати можливість зайнятості, отримання публічних послуг, культурного розвитку і соціальних пільг незалежно від місця проживання)

5. Міжрегіональна та транскордонна співпраця

Економічні інструменти
Інструменти стимулювання
Сільський розвиток
Економічна інфраструктура
Залучення інвестицій
Інновація, дослідження
Житлово-комунальне господарство
Зайнятість
Інфраструктура
Телекомунікації
Публічні послуги
Транспорт і доступність
Соціальна інфраструктура

Регіональна політика ЄС: 11 тематичних цілей

ЗРОСТАННЯ

РОЗУМНЕ

СТАЛЕ

ВСЕОХОПЛЮЮЧЕ

Європейські структурні та інвестиційні фонди, 2014-2020

СТРУКТУРНІ
ФОНДИ

Європейський фонд регіонального розвитку (ERDF)

Європейський Соціальний Фонд (ESF)

Фонд Згуртованості/Єдності (Cohesion Fund)

Європейський сільськогосподарський фонд для
сільського розвитку (EAFRD)

Європейський фонд рибальства та
морських справ (EMFF)

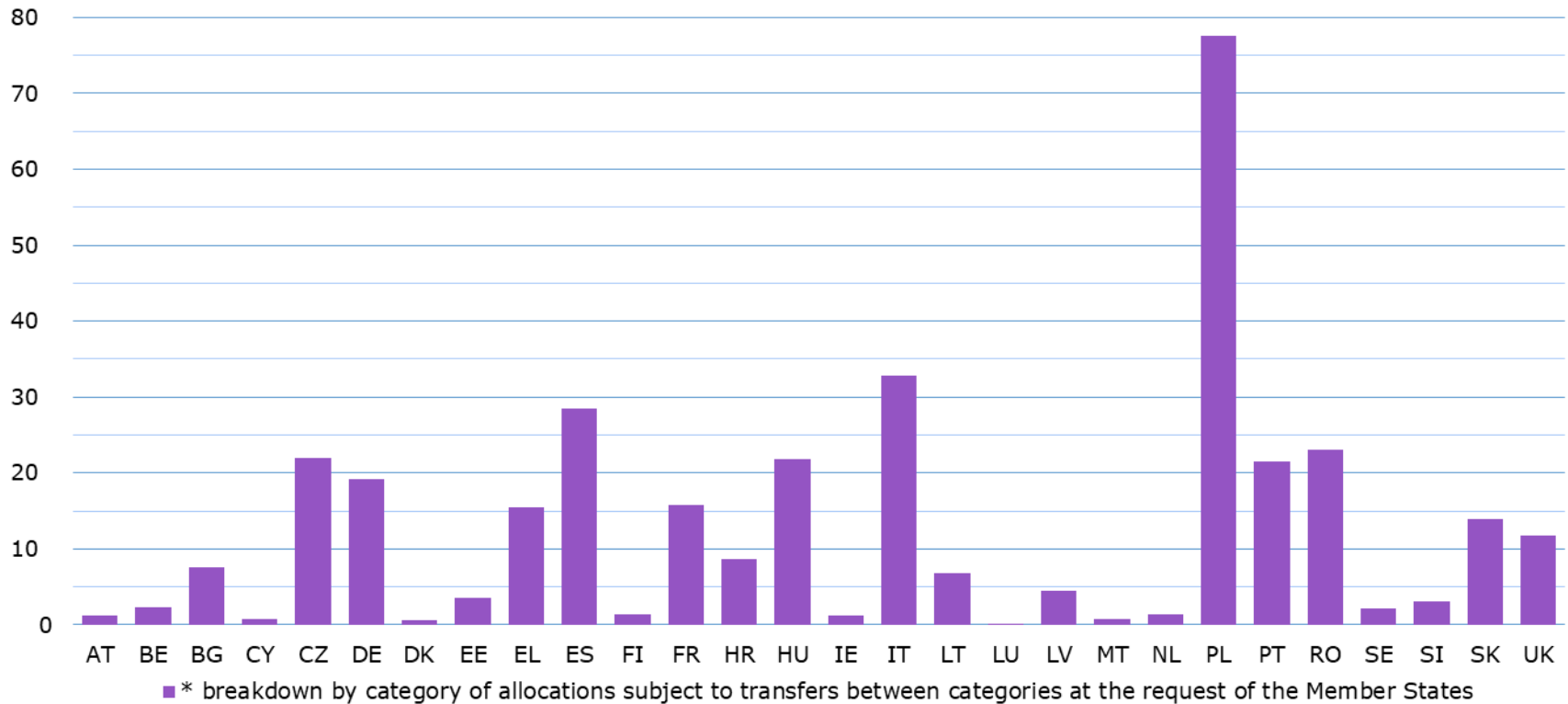
ЄВРОПЕЙСЬКІ СТРУКТУРНІ
ТА ІНВЕСТИЦІЙНІ ФОНДИ

ЄС (5 фондів)*	Країни	Разом
€ 454 073 873 653	€ 183 134 718 855	€ 637 208 592 508

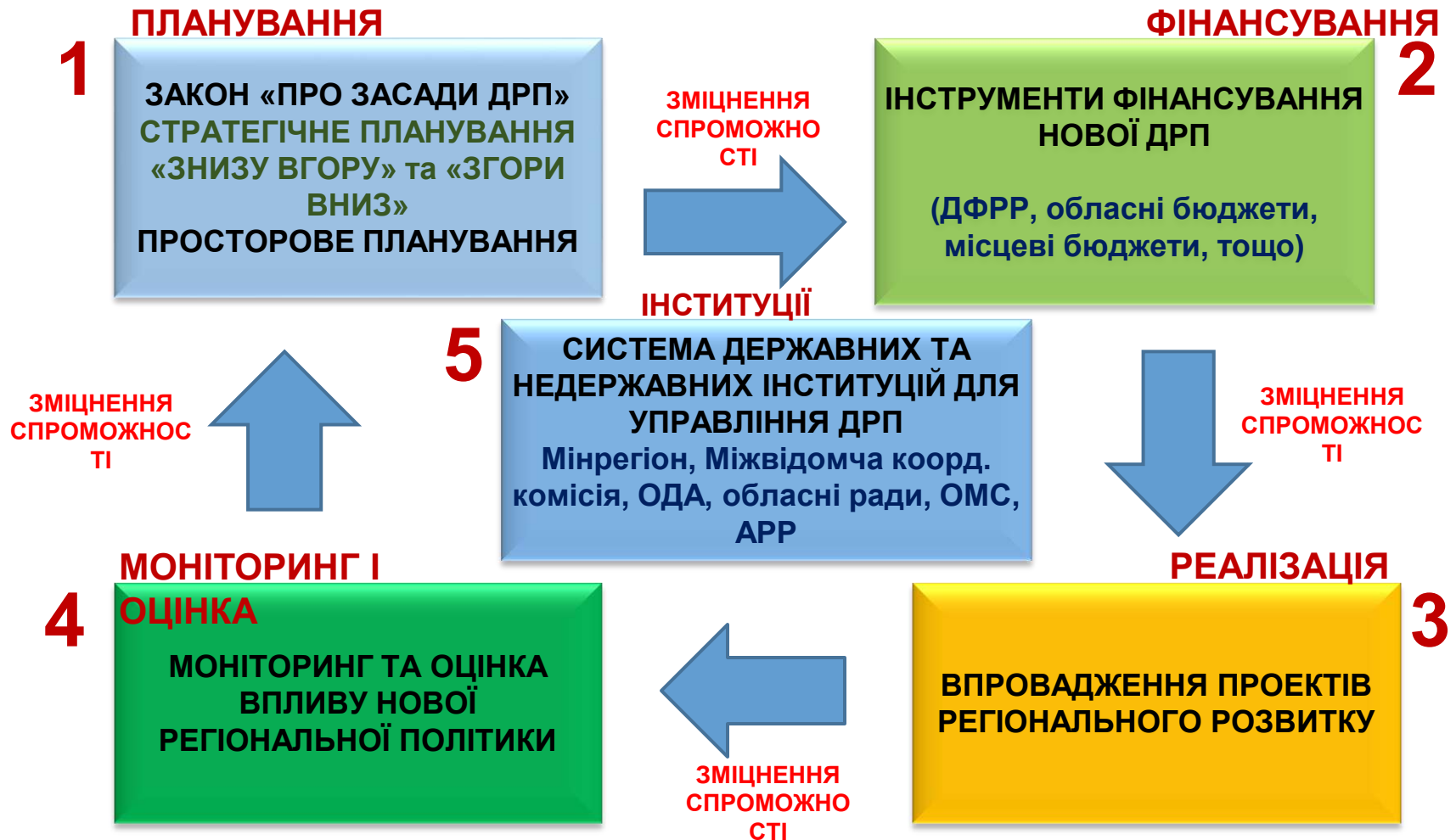
*загальний бюджет ЄС на 7 років €1082 млрд.

Розподіл між країнами

Total EU allocations of cohesion policy 2014-2020* (billion €, current prices)

УКРАЇНА. СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ НОВОЮ ДЕРЖАВНОЮ РЕГІОНАЛЬНОЮ ПОЛІТИКОЮ

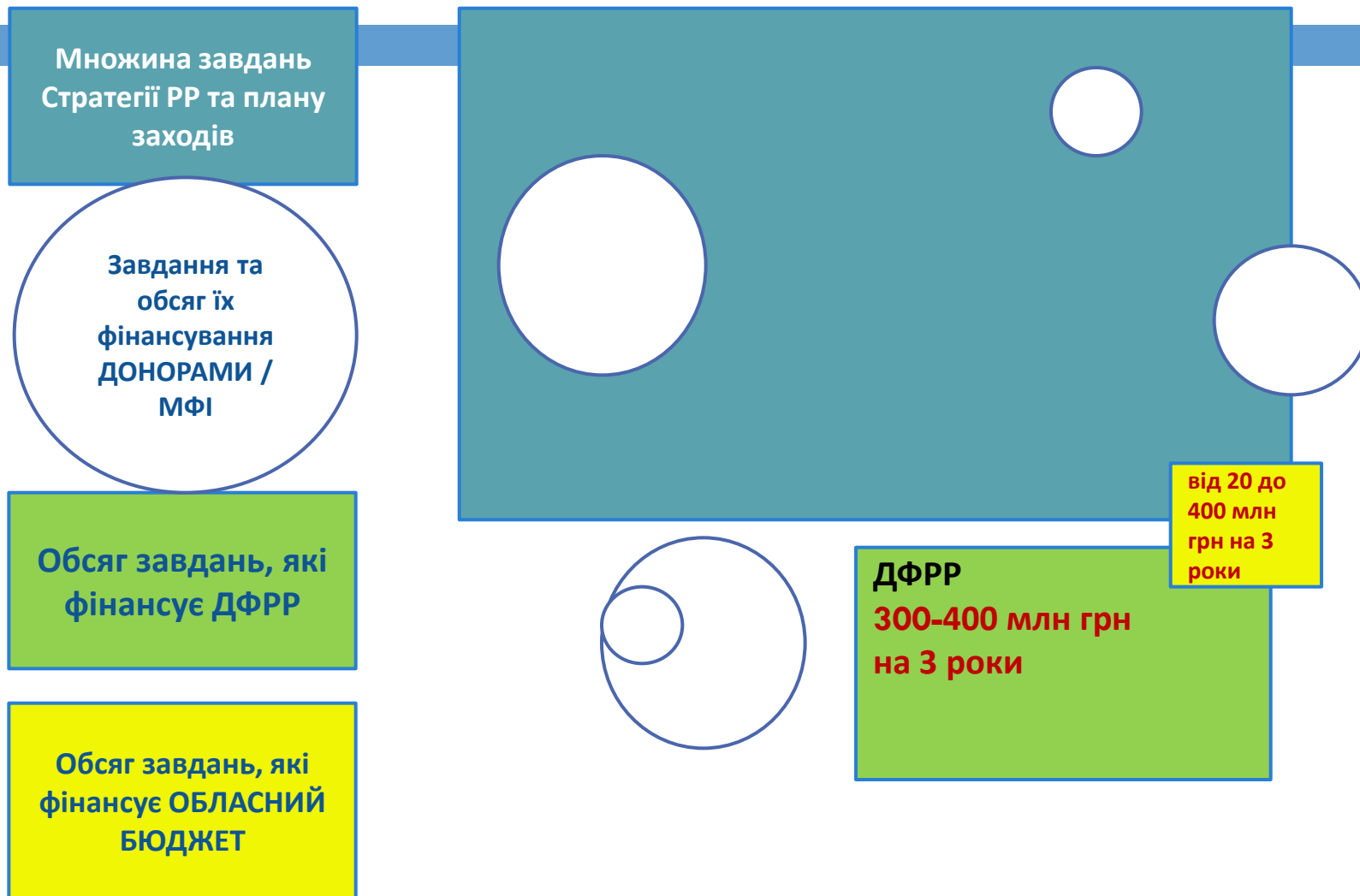

Що і чому НЕ ПРАЦЮЄ в реалізації нової політики?

ПРОБЛЕМИ

- Не усі регіональні стратегії і плани реалізації розроблялися відповідно до Порядку та Методики затверджених Урядом і Мінрегіном, без залучення суб'єктів регіонального розвитку, ОМС, громадськості та публічного обговорення. В такий же спосіб вносяться зміни до планувальних документів.
- Сумарна вартість всіх заходів у плані реалізації РСР більшості областей **у десятки разів перевищує обсяг реальних коштів**, які регіон може отримати з власного бюджету та ДФРР
- У багатьох областях, разом із проектом заявник подає до регіональної комісії Технічне Завдання на цей проект.
- Ігнорується ст. 11 ЗУ «Про засади ДРП», зг. якої **План заходів з реалізації регіональної стратегії повинен бути основою для розроблення інвестиційних програм (проектів), спрямованих на розвиток регіонів**
- Є “проекти регіонального розвитку”, які фінансуються з ДФРР, але не є розвитковими.
- Є додатковий транш ДФРР для областей з нижчим рівнем ВВП, але не має вимог, а відтак і проектів, що сприяють їх зростанню.
- Є поняття “депресивні” території, але не має програм подолання “депресивності”.
- Реально існують території з особливими проблемами/потребами розвитку, але не має їх типологізації та не визначено особливих інструментів підтримки їх розвитку.
- Є завдання ДСРР-2020 щодо формування загальноукраїнського простору, але не передбачено гарантованих джерел фінансування.

ЯК ФІНАНСУЮТЬСЯ ПЛАНУВАЛЬНІ ДОКУМЕНТИ РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ

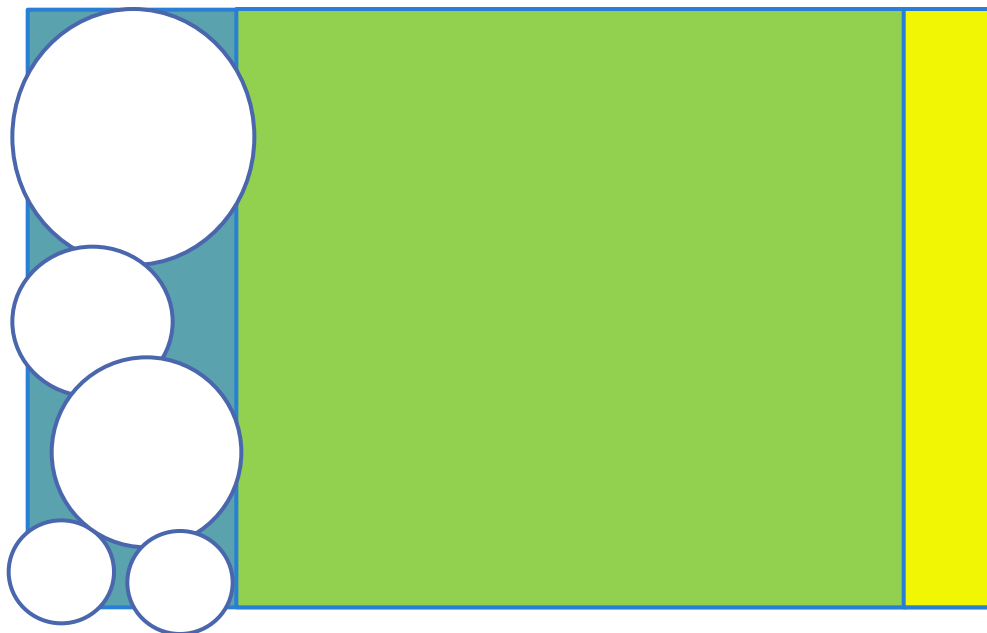
ЯК ПОВИННІ ФІНАНСУВАТИСЯ ПЛАНУВАЛЬНІ ДОКУМЕНТИ РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ

Множина завдань
Стратегії РР та плану
заходів

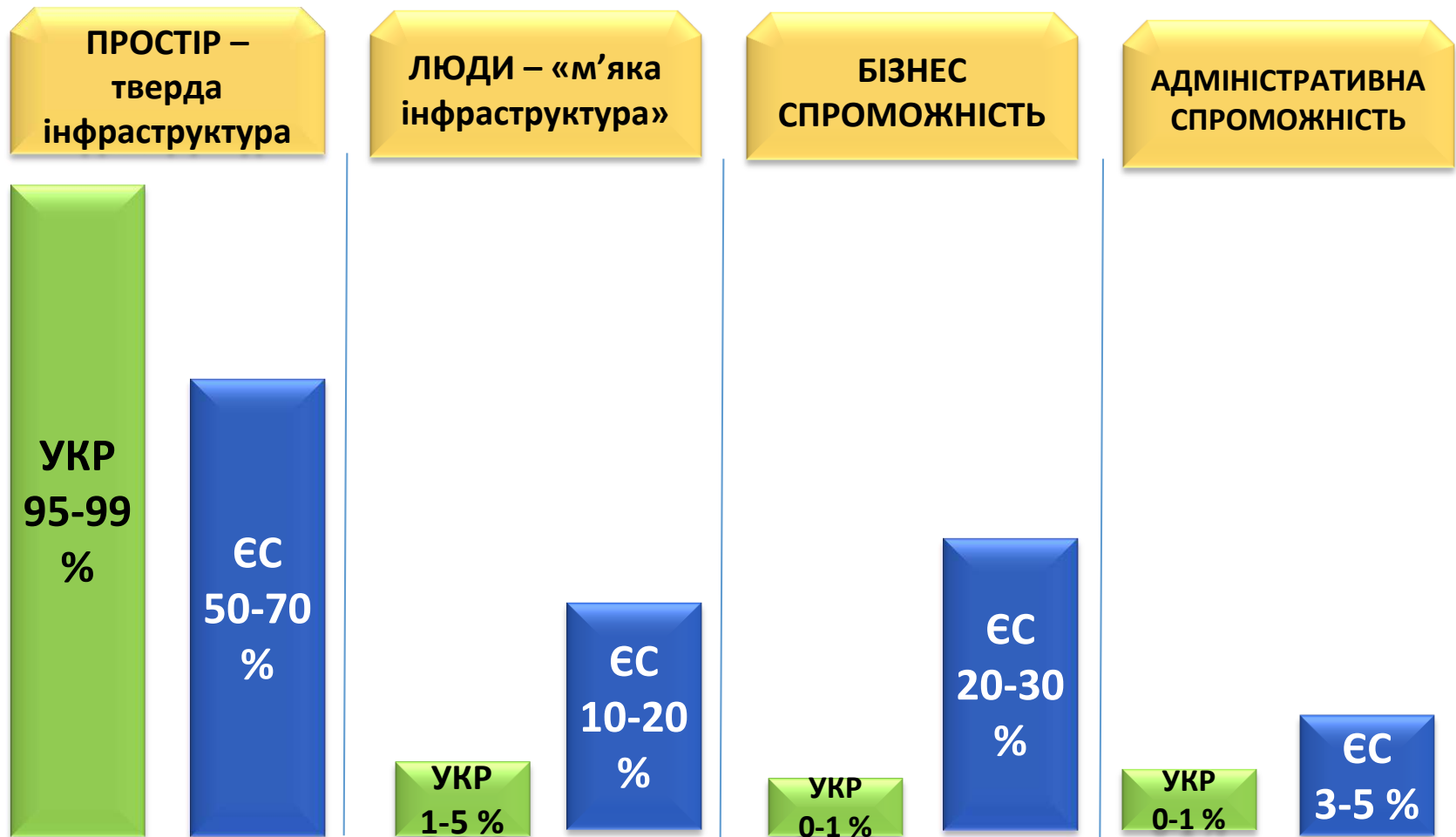
Завдання та
обсяг їх
фінансування
ДОНОРАМИ /
МФІ

Обсяг завдань, які
фінансує ДФРР

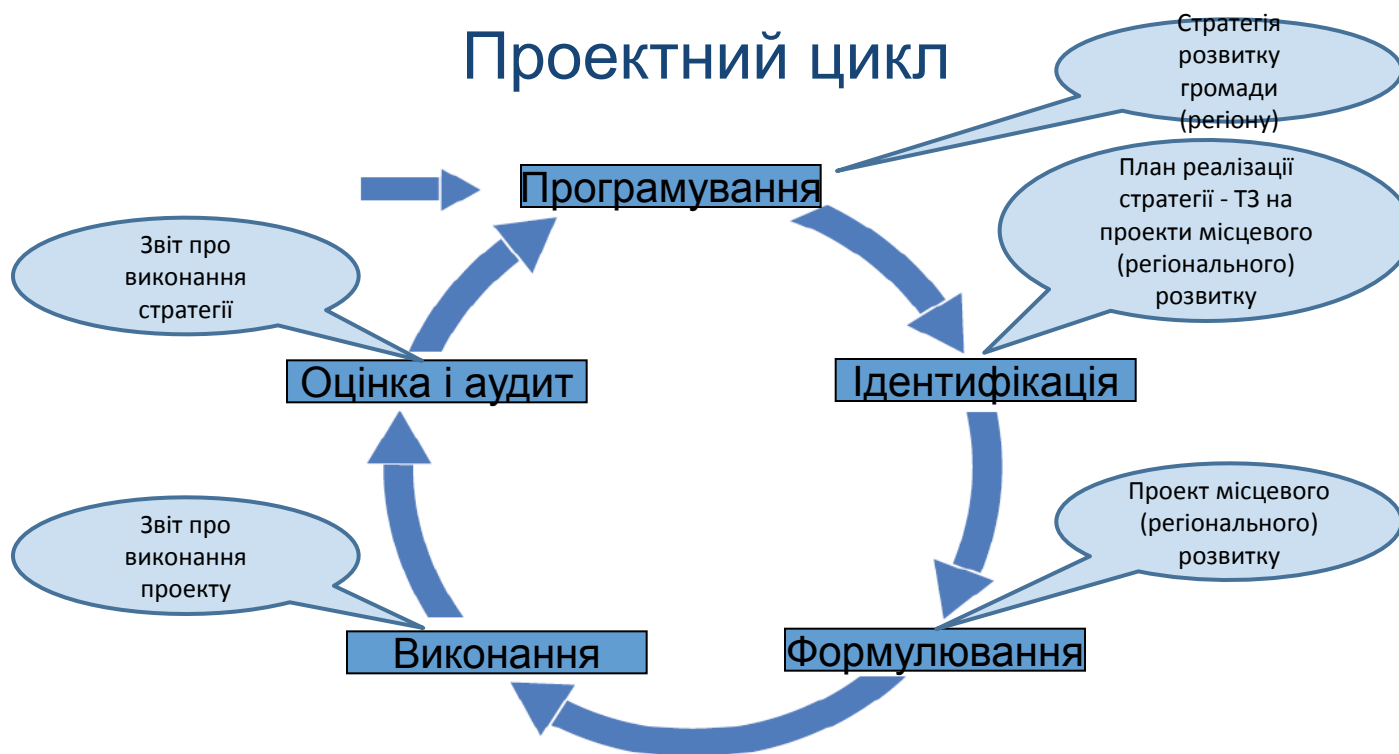
Обсяг завдань, які
фінансує ОБЛАСНИЙ
БЮДЖЕТ

Напрямки інвестування: ЄС і України

Проектний цикл

Конкретний приклад. Місце проектів у стратегії Волочиської громади (Хмельницька область)

1 крок – Програмування (проведений стратегічний аналіз, визначені пріоритетні цілі та завдання розвитку громади)

Стратегічні цілі	Операційні цілі	Завдання
1. Підвищення економічної спроможності громади	1.1. Покращення можливостей для розвитку малого бізнесу та залучення інвестицій	1.1.1. Підготовка об'єктів для залучення інвестицій
		1.1.2. Удосконалення процедур залучення інвестицій
		1.1.3. Популяризація інвестиційних можливостей громади
		1.1.4. Покращення інфраструктури підтримки бізнесу
		1.1.5. Розвиток комунальних підприємств громади
	1.2. Розвиток туризму	1.2.1. Створення нових туристичних продуктів
		1.2.2. Популяризація туристичних можливостей
2. Розвиток сільських територій	2.1. Підвищення доходів сільських домогосподарств	2.1.1. Запровадження нових культур та технологій у дрібнотоварному сільськогосподарському виробництві, у т.ч. у домогосподарствах
		2.1.2. Підтримка розвитку сільськогосподарської кооперації
	2.2. Розвиток інфраструктури сільських територій	2.2.1. Покращення інфраструктури водозабезпечення та водовідведення сільських територій
		2.2.2. Покращення транспортної доступності для розблокування економічного або соціального розвитку сіл

Конкретний приклад. Місце проектів у стратегії Волочиської громади (Хмельницька область)

2 крок – Ідентифікація (визначений перелік проектів, які потрібно виконати для досягнення кожного завдання стратегії розвитку громади)

Завдання стратегії	Номер і назва проекту
1.1.1.	1. Підготовка об'єктів для залучення інвестицій
1.1.2.	2. Удосконалення процедур залучення інвестицій
1.1.3.	3. Створення умов для популяризації інвестиційних можливостей громади
1.1.4.	4. Створення веб-інструменту для роботи зі зверненнями громадян
1.1.4.	5. Розроблення схеми планування території
1.1.4.	6. Створення центру надання адміністративних послуг
1.1.5.	7. Реконструкція очисних споруд в м. Волочи́ськ
1.1.5.	8. Вирощування енергетичної верби
1.1.5.	9. Переведення газових котелень на альтернативні види палива
1.1.5.	10. Створення місцевих пожежних команд
1.1.5.	11. Придбання рециклерів для Волочиського комунального підприємства ЖЕК
1.2.1.	12. Відновлення рекреаційної зони на території поруч з Волочиським міським озером
1.2.2.	13. Встановлення дорожніх знаків новоствореної громади європейського зразка
1.2.2.	14. Створення туристичного інформаційного проекту "Шляхами древнього Збруча"
2.1.1.	15. Інформаційна підтримка диверсифікації виробництва сільських домогосподарств
2.1.2.	16. Створення сільськогосподарського обслуговуючого кооперативу в с. Ожигівці
2.1.2.	17. Створення сільськогосподарського обслуговуючого кооперативу з переробки молока в с. Щаснівка
2.2.1.	18. Капітальний ремонт водопроводу в селі Лозова
2.2.1.	19. Капітальний ремонт водогону в селі Ріпна

Кожна ідея проекту деталізована у вигляді технічного завдання

Технічне завдання – основа хорошого проекту

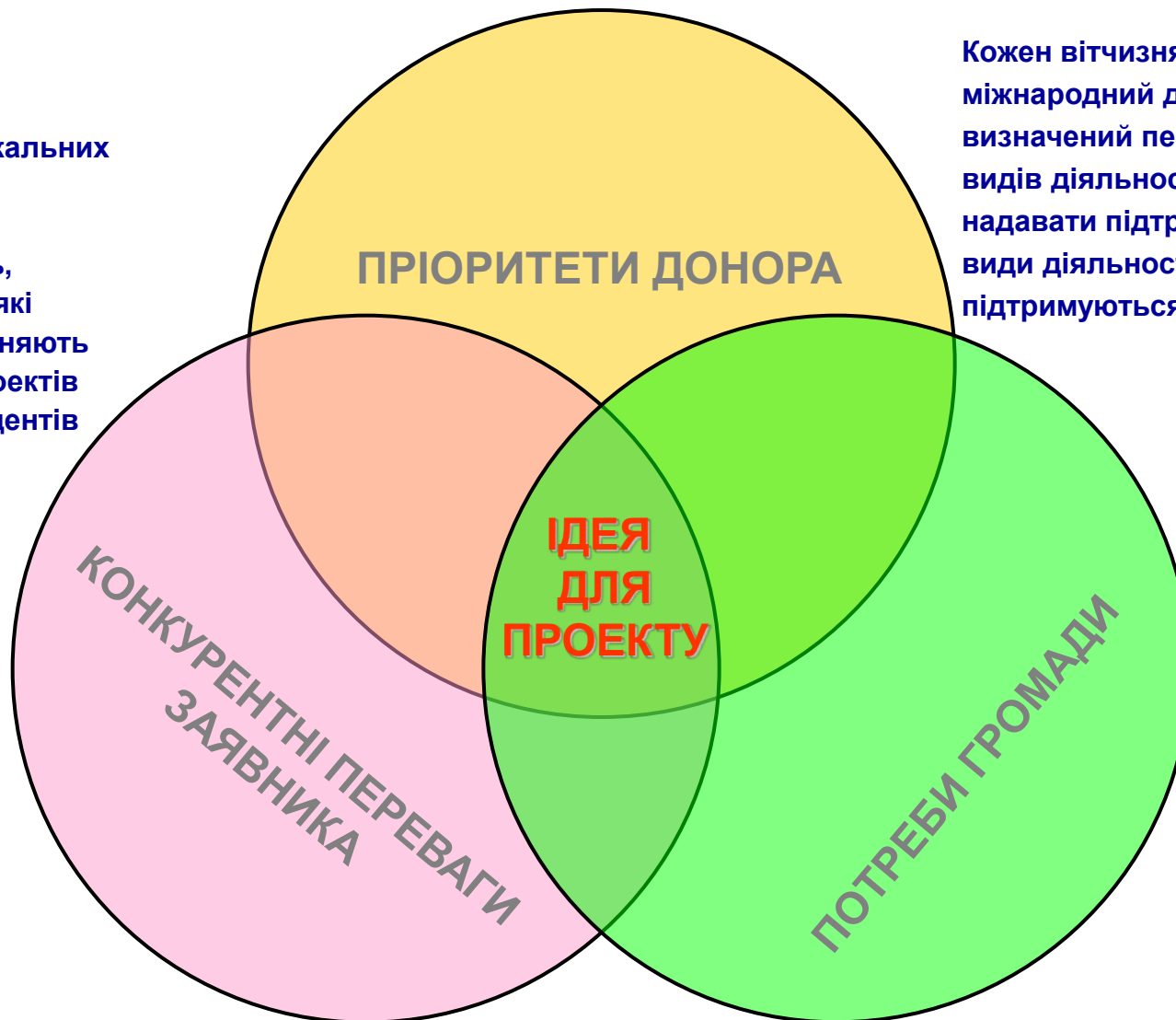
Завдання Стратегії, якому відповідає проект:	1.1.4. Покращення інфраструктури підтримки бізнесу					
Назва проекту:	5. Розроблення схеми планування території					
Цілі проекту:	- прогнозування розвитку території громади; - взаємоузгодження державних, громадських та приватних інтересів під час планування і забудови територій; - визначення і раціональне взаємне розташування зон житлової та громадської забудови, виробничих, рекреаційних, природоохоронних, оздоровчих, історико-культурних та інших зон і об'єктів; - встановлення режиму забудови територій, на яких передбачено провадження містобудівної діяльності.					
Територія впливу проекту:	Волочиська громада					
Орієнтовна кількість отримувачів вигод	34 тис. – мешканці громади					
Стислий опис проекту:	У процесі об'єднання громади відбулася зміна меж Волочиської міської ради. Для забезпечення сталого розвитку новоутвореної територіальної громади необхідно розробити містобудівну документацію – «Схему планування території» - як інструмент регулювання планування територій, вимоги якої будуть враховані при складанні програм розвитку громади.					
Очікувані результати:	Затверджені текстові та графічні матеріали з питань регулювання планування, забудови та іншого використання території Волочиської міської ради.					
Ключові заходи проекту:	- визначення розробника містобудівної документації; - складання та затвердження проекту завдання на розроблення містобудівної документації; - надання розробнику вихідних даних, а також вимог щодо розміщення об'єктів державного й регіонального значення, або доручення щодо їх збирання; - узгодження проекту містобудівної документації з органами місцевого самоврядування, що представляють інтереси суміжних територіальних громад, в частині врегулювання питань щодо територій спільних інтересів; - громадські слухання щодо врахування громадських інтересів в містобудівній документації на місцевому рівні; - розгляд проекту містобудівної документації архітектурно-містобудівною радою; - проведення експертизи містобудівної документації; - подання на затвердження завершеного проекту містобудівної документації.					
Період здійснення:	2016 – 2020 роки:					
Орієнтовна вартість проекту, тис. грн.	2016	2017	2018	2019	2020	Разом
	500	0	0	0	0	500
Джерела фінансування:	Міський бюджет, кошти МТД					
Ключові потенційні учасники проекту:	Міська рада, підрядні організації/установи					
Інше:						

Вибір ідеї проекту

Ідея проекту – базова причина (підстава) того, чому і на кого/що ми хочемо здійснити управлінський вплив з метою внесення бажаних змін у суспільне життя (життя громади) загалом або окрему суспільну сферу

Найкраща ідея для проекту

Наявність унікальних особливостей (досвід, професійність, географія...), які вигідно відрізняють проект від проектів інших претендентів

Кожен вітчизняний, або міжнародний донор має чітко визначений перелік пріоритетних видів діяльності, яким готовий надавати підтримку. Всі інші види діяльності не підтримуються цим донором

Глибоке розуміння проблем і потреб громади є запорукою підтримки проекту мешканцями і місцевою владою

Оформлення ідеї

- Якщо це можливо – до початку підготовки проектної заявки спробуйте отримати попередню оцінку ідеї потенційним донором, щоб праця не була марною. Деякі конкурси фондів ЄС проводяться у 2 етапи (концепція, повна заявка)
- Попередній розрахунок прогнозованого розміру бюджету проекту (перевірка на «фантастичність»)
- Попередня оцінка наявності основних виконавців проекту (перевірка на «реалістичність»)
- Остаточне рішення щодо подальшої підготовки цього проекту

Анатомія заявки

- Титульна сторінка
- Анотація
- Опис проблеми
- Мета і завдання
- Опис заходів, методів, графік заходів
- Очікувані результати
- Моніторинг і оцінка
- Сталість/стійкість (життєздатність) проекту
- Припущення і ризики
- Бюджет
- Логіко-структурна матриця
- Додатки:
 - Опис організації-заявника
 - Резюме ключових виконавців / експертів
 - Інші додатки

Анотація

Принаймні одне речення про:

- організацію-заявника і про її попередні досягнення (*хто буде виконувати проект*);
- термін виконання і територію проекту (*коли і де буде виконуватись проект*);
- проблему (*чому потрібний проект*);
- мету і завдання проекту (*що вийде в результаті*);
- заходи та ресурси (*як буде виконуватися проект*);
- повну вартість проекту, власний внесок заявника та запитувану від донора суму коштів.

Формулювання проблеми

- Стисло характеризує ситуацію, яка вимагає змін.
- Показує коло тих/того, кого/чого вона стосується.
- Дає кількісну інформацію.

Важливо пам'ятати:

- Будьте реалістичним, не вдавайтеся до спроб вирішити усі світові проблеми в найближчі півроку.
- Не плутайте проблему зі шляхами її вирішення.
- Розповідь про методи вирішення проблеми не є описом проблеми.

ПРИЧИНИ ТА НАСЛІДКИ ПРОБЛЕМИ

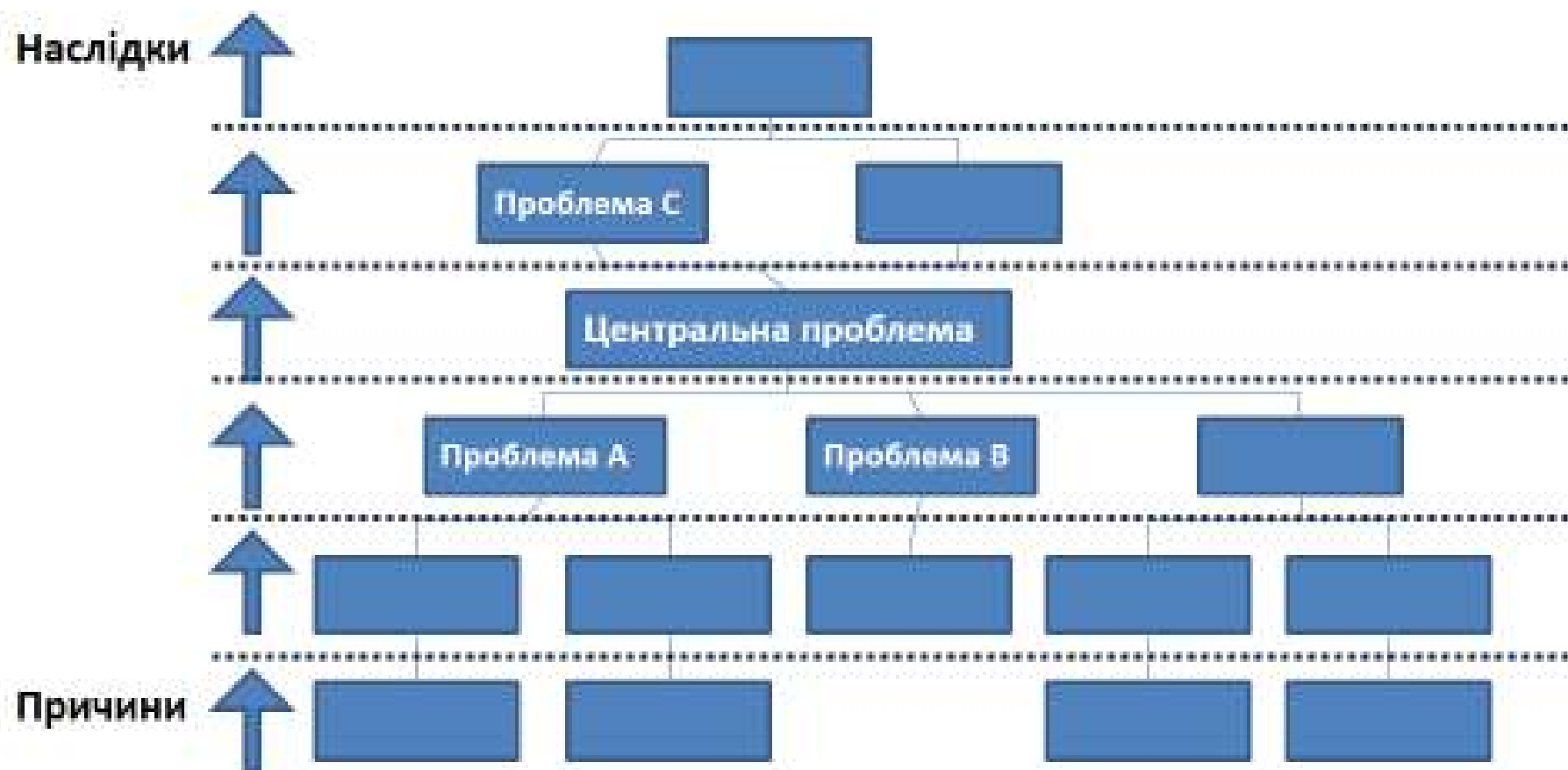
Причини існування проблеми:

- Чому існує така проблема?
- Скільки причин викликали дану проблему?
- Чи зв'язані зазначені причини одна з одною?

Наслідки, до яких призводить/призведе невтручання у вирішення проблеми :

- Які наслідки проблеми?
- На яку кількість людей вони впливають?
- Чи присутні явні політичні, культурні й економічні наслідки?

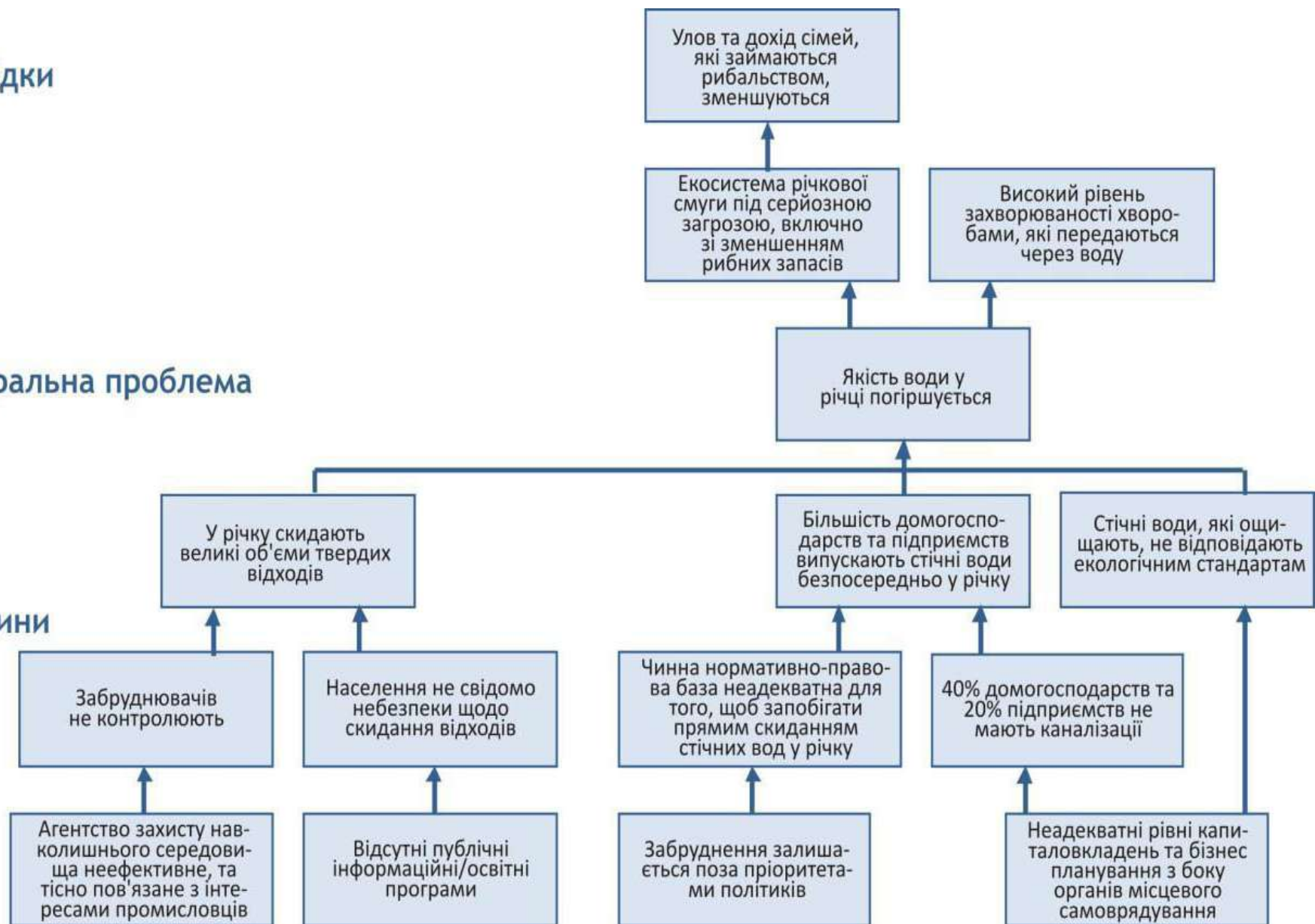
Причинно-наслідковий зв'язок

Наслідки

Центральна проблема

Причини

МЕТА ПРОЕКТУ (1-2 речення)

це планований позитивний кінцевий результат, який отримає громада (суспільство) завдяки реалізації проекту. Мета повинна бути сформульована коротко, одним-двома реченнями, і логічно виходити з проблеми, викладеної вище.

КРИТЕРІЇ SMART

S Specific - Конкретні – вимірювати стан речей, який проект намагається змінити, тобто, зазначати об'єкт вимірювання, відображати конкретний результат проекту або цілі

M Measurable - Вимірювані (у кількості або якості) – представлені в цифрах;

A Achievable - Досяжні - оцінка результатів не повинна бути занадто складною чи дорогою;

R Realistic and Reasonable - Реалістичні та обґрунтовані - сформульовані таким чином, щоб не викликати сумнівів щодо їх об'єктивності, доречності та відповідності проекту,

T Timely, Time-bound - Своєчасні, з чітко встановленими строками.

ЗАВДАННЯ ПРОЕКТУ

- **Завдання проекту** - ряд специфічних досягнень, спрямованих на вирішення вище зазначеної проблеми.
- Завдання не є процесом, це скоріше кінцевий результат; це визначення стану справ, яких ми сподіваємося досягти до закінченні проекту. Завдання повинні бути специфічними (тобто визначте, “що” і “коли”), що піддаються виміру (“скільки”), бажаними (доречними і зручними), і досяжними (реальними).

ПРАВИЛЬНІ ФОРМУЛЮВАННЯ

Уникайте слів, що показують процес

- підтримувати
- поліпшувати
- зменшувати
- підсилювати
- сприяти
- координувати
- перебудовувати

Використовуйте слова, що означають завершеність

- підготувати
- розподілити
- зменшити
- збільшити
- організувати
- виготовити
- встановити порядок

Опис заходів

Приклад опису запланованого тренінгу:

- Що є предметом навчання (практичні заняття з підготовки проектів)?
- Яка мета тренінгу (підвищення рівня знань учасників, а також відпрацювання практичних навичок з ходу підготовки проекту)?
- Скільки осіб навчатимуться (50 учасників) і хто вони (представники місцевої влади, громадських організацій і т.д.)?
- Ким і як вони будуть обрані (наприклад, кожен місцевий орган влади призначить свого представника)?
- Як довго триватиме тренінг (3 дні)?
- Яка методологія буде використовуватися (лекції, робота в групах, інтерактивні заняття і т.д.) і чому (для забезпечення практичних навичок)?
- Хто буде проводити навчання (чи буде воно проводитися зовнішніми експертами)?
- Чи потрібен під час тренінгу перекладач?

Очікувані результати

- *Безпосередні результати*, які очікується отримати завдяки заходам проекту. Ці результати варто розписувати як чіткий перелік фактів, що прямо відповідають поставленим завданням і меті проекту. Якщо при розробці цього розділу проекту ви зазнаєте труднощів, то імовірно, що завдання проекту поставлені недостатньо конкретно.
- *Наслідки* — середньострокові результати, які є логічним підсумком комбінації безпосередніх результатів.
- *Вплив* — це довгостроковий ефект, який буде відчуватися в суспільстві завдяки наслідкам проекту (після його закінчення).

Моніторинг і оцінка

	МОНІТОРИНГ	ОЦІНКА
Хто?	Менеджери проекту	Зовнішні експерти (об'єктивність)
Коли?	В процесі реалізації проекту (щомісячно, щоквартально)	По завершенню ключових етапів проекту, або років - проміжний, по завершенню, після завершення
Чому?	Для перевірки процесу впровадження, застосування заходів по виправленню помилок, актуалізації графіку і т.п.	Для корегування інших програм/проектів, перевірки правильності впровадження стратегії
Фокус уваги на	Вхідних ресурсах, заходах, результатах	Результатах, цілі проекту, загальній меті

Індикатори / показники

- релевантні
- достатні
- конкретні
- вимірювані
- чутливі до змін
- економічно ефективні
- доступні

Сталість (життєздатність) проекту

- Чи можливе відтворення і поширення результатів проекту (ефект мультиплікатора)?
- Аналіз ризиків і план управління ризиками (фізичні, екологічні, політичні, економічні та соціальні ризики).
- Описати основні передумови і припущення під час і після стадії реалізації проекту.
- Основні аспекти стійкості:
 - **Фінансова** сталість: наприклад, фінансування подальших заходів, джерела доходів для покриття всіх майбутніх операційних і експлуатаційних витрат.
 - **Інституційна** сталість: наприклад, структури, які дозволили б продовжувати впровадження результатів проекту після його закінчення.
 - **Політична** сталість: наприклад, у разі необхідності структурних змін (вдосконалення законодавства, норм, регламентів).
 - **Екологічна** сталість: який вплив робить проект на навколишнє середовище – які потрібно забезпечити умови, щоб уникнути негативного впливу на природні ресурси, від яких залежить проект?

Бюджет проекту

Бюджет проекту повинен включати в себе витрати:

- понесені тільки під час реалізації проекту (тільки рахунки, виписані та оплачені після підписання грантового договору та до завершення проекту, можуть бути включені до бюджету,
- необхідні для реалізації проекту,
- відповідно до вимог чинного законодавства,
- які є обґрунтованими, виправданими та відповідають вимогам раціонального управління фінансами, зокрема щодо економічності та ефективності.

Всі витрати на розробку проекту (наприклад, переклад на англійську мову, підтримка з боку зовнішніх експертів у розробці проекту, додатковий аналіз або технічна документація) зазвичай, не можуть бути включені в бюджет проекту, якщо вони мали місце до підписання грантового контракту.

Бюджетні категорії (приклад)

1. Людські ресурси

1.1 Персонал проекту

1.1.1. менеджер проекту

1.1.2. фінансовий менеджер

1.1.3. Асистент

1.2 добові для місій/ поїздок

1.2.1 За кордоном

1.2.2 Місцеві

2. Подорожі

2.1. Міжнародні подорожі

2.2 Місцевий транспорт

3. Обладнання та матеріали

3.1 Купівля або оренда автомобілів

3.2 Меблі, комп'ютерна техніка

3.3 Машини, прилади, обладнання

3.4 Запасні частини / обладнання для машин, інструменти

4. Місцевий офіс

4.1 Витрати на автомобіля

4.2 Оренда офісу

4.3 Витратні матеріали - офісна техніка

4.4 Інші послуги (тел / факс, електрика / опалення, технічне обслуговування)

5. Інші витрати, послуги

5.1 Публікації

5.2 Розробки, наукові дослідження

5.3 Перевірка витрат / Аудит

5.4 Витрати по оцінці

5.5 Переклад, перекладачі

5.6 Фінансові послуги (банківські витрати)

5.7 Витрати на конференції / семінари

6. Інше

Бюджет проекту

В довготривалих проектах часто вимагається розбивка витрат проекту по місяцях, по кварталах, по траншах.

З огляду на це дуже важлива прив'язка бюджету до часового графіку виконання.

Бюджет зазвичай роблять в редакторі електронних таблиць

Додаток. Опис організації-заявника

- місія, мета та завдання організації;
- дата створення, загальний огляд наявних фінансових, матеріальних та кадрових ресурсів;
- унікальність організації (напр., що зробили першими в громаді або регіоні);
- організації/установи - партнери;
- деякі найбільші досягнення;
- успіхи в проектах, подібних запропонованому;
- фінансова підтримка, яку організація вже отримала/отримувала з інших джерел (крім донора, до якого звертаєтесь).

Важливі особливості подання проектної заявки на конкурси ЄС

- консультації перед поданням, інформаційні заходи
- якісна англійська
- не можна змінювати аплікаційну форму
- оригінали та копії
- електронна версія
- застережні надписи на конверті
- вчасне подання

Оцінка проектних заявок та визначення переможців

- Адміністративна перевірка
- Перевірка прийнятності
- Оцінка концепції
- Оцінка проекту
- Прийняття рішення про затвердження переможців конкурсу
- Укладання грантових угод

Варіанти рішень щодо проектів

- Підтримати проект в цілому
- Підтримати проект за умови внесення змін
- Залишити проект в резерві
- Відхилити проект

Початкова стадія

Стадія виконання

Заклучна стадія

- Укласти контракти
- Мобілізувати ресурси
- Встановити робочі стосунки з учасниками
- Провести початкові семінари
- Переглянути та проаналізувати робочий план
- Встановити систему моніторингу й оцінки

На постійній основі:

- Забезпечувати наявність і використання ресурсів, включаючи персонал
- Виконувати роботи та забезпечувати досягнення результатів
- Здійснювати моніторинг та аналізувати хід виконання робіт
- Переглядати операційні плани з точки зору набутого досвіду
- Звітувати про виконання робіт

Поступово:

- Передавати всі обов'язки місцевим партнерам
- Впевнитись, що складено плани підтримки
- Впевнитись в ефективній передачі відповідних навичок
- Допомогти у покритті періодичних витрат

Державна реєстрація

Open Aid Ukraine

Міністерство економічного розвитку і торгівлі України

Офіційний портал
координації міжнародної
допомоги України

[Зареєструвати проект](#)

[+ Проектна пропозиція](#) [✓ Акредитувати виконавця](#)

En Укр

[Про допомогу](#) [Реформи](#) [Донори](#) [Проекти і програми](#) [Пропозиції до співпраці](#) [Аналітика](#) [Події / Новини](#)

Портал працює у тестовому режимі

Державна реєстрація (перереєстрація) проектів (програм) міжнародної технічної допомоги

Форма заповнюється тільки українською мовою.

[Додаткова інформація про державну реєстрацію \(перереєстрацію\) проектів \(програм\)](#)

Інформація про проект

Назва проекту:

Цілі:

Реєстрація проекту в МЕРТ необхідна, якщо:

- проект реалізовує бюджетний орган/установа/організація,
- реалізація проекту вимагає переміщення грантових коштів через митні межі України,
- є необхідність закупити товари\роботи\послуги БЕЗ ПДВ,
- ви зацікавлені мінімізувати курсові втрати при обміні валюти гранту на гривні.

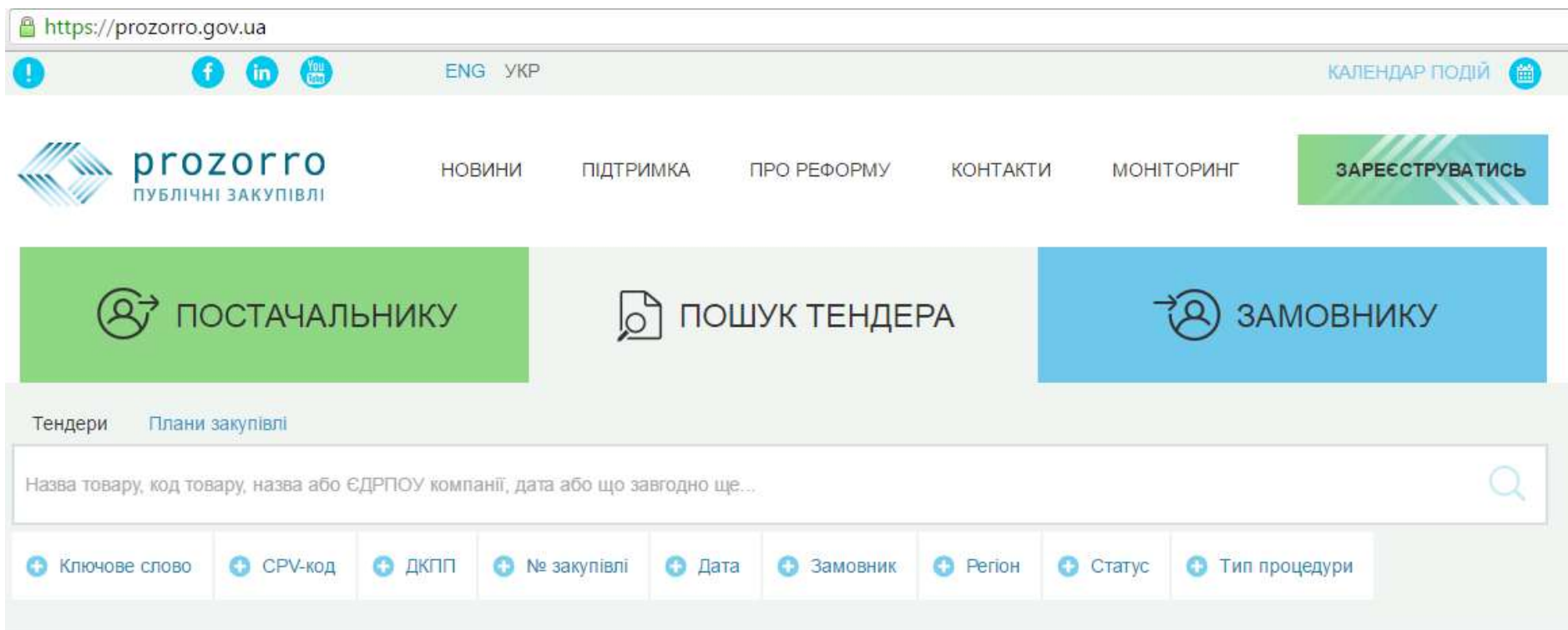
Реалізація проектів у партнерстві

- Спільна підготовка
- Головний аплікант підписує грантовий договір, отримує кошти
- Розподіл грантових коштів між партнерами та забезпечення власного внеску відбувається на основі договору про виконання проекту, укладеного партнерами
- Партнери беруть участь у підготовці проміжних та фінального звітів
- Партнери несуть спільну відповідальність за успіхи/проблеми проекту

Виконання проектів МД - особливості роботи з бюджетними коштами

1. Казначейське обслуговування
2. Резервування власного внеску
(прийняття програми, резервування коштів у бюджеті)
3. Тривалість процедур узгодження в колегіальних органах
4. Курсові різниці

закупівлі

ProZorro – електронна система публічних закупівель
яка прийшла на зміну паперовим держтендерам

[Детальніше](#)

комунікація

Засоби інформації:

- Веб-сторінка проекту: джерело інформації для всіх зацікавлених сторін;
- Публікації про програму, інструкції, буклети;
- Семінари, тренінги, конференції, дні відкритих дверей, громадські заходи та візити.

Засоби промоції:

- Постери, буклети – інформація про проект
- Прес-релізи та прес-конференції (напр., після виконання важливих етапів реалізації проекту);
- Буклети, брошури, інформаційні бюлетені про проект.

Про що слід пам'ятати в процесі комунікації:

Загальні вимоги до звітування

Проміжні і фінальні звіти повинні:

- охоплювати Проект в цілому, незважаючи на те, що фінансуються з різних джерел;
- бути підготовленими на основі встановленого зразка;
- надавати повний опис аспектів виконання Проекту за звітний період, включаючи кількісну та якісну інформацію, необхідну;
- бути виконані у валюті наданого гранту та мовою контракту;
- включати будь-які відповідні публікації, прес-релізи та повідомлення, пов'язані з Проектом.

Права власності на здобутки проекту

- Власність і право на права інтелектуальної та промислової власності на результати, звіти та інші пов'язані документи належать Грантоотримувачу(ам),
- грантодавець має право вільно використовувати (як вважатиме за доцільне) - зберігати, змінювати, перекладати, демонструвати, відтворювати з використанням технічних засобів, публікувати та комунікувати в будь-який спосіб всі документи, отримані за Проектом, в будь-якій формі, за умови, що цим не порушуються існуючі права промислової та інтелектуальної власності.
- Грантоотримувач забезпечує наявність всіх прав на існуючі об'єкти права інтелектуальної власності, необхідні для виконання проекту